

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и свецем и данима два недеље и свецја једар д

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно плаћа на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист зас: био плаћа: месечно 2 кр 08 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. за остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне а за стране земље годишње 6 круна.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

Издање „Гласа“ деоничарског друштва у Руми

За сваке плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића.

Донеси плаћу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конт 12008.

Законити отпор.

У Угарској је наступило у пуној мери незаконито и неуставно стање. Отпочела је таква владавина, да се министарство не осврће на закон и устав већ наређује оно, што му се свиђа. Сабора нема. Држављани Угарске постали су бесправни.

Шта да се ради против тога? Мађарска удружена опозиција решила је да се изведе до краја законити отпор. — Сам устав даје права држављанима Угарске, да онемогуће сваку незакониту владу и сваки незаконит рад њен. Због тога је ушло у основни закон, да влада сме употребити само ону порезу, коју сабор одобри, и само оне регруте, које сабор одреди. Нико није дужан плаћати порезу нити ићи у регруте, ако нема за то закона.

Сабори већ од три године нису писали ни паре порезе, а ни једног регрута. Непарламентарне владе биле су због тог у силној неприлици. Али су се испомагале помало тим, што су трошиле ону порезу, коју је народ својевољно плаћао, и примале су регруте, који су се добровољно јављали.

Већ то није смело бити. Јер Тасина и Фејерваријева влада нису имале од сабора овлашћење да могу трошити порез и узимати регруте. Па ипак, поред свега тога, што су многи давали добровољну порезу и ишли добровољно у регруте, влада је била у великој неприлици. Многи нису платили и нису ишли добровољно у регруте, те што даље, све је бивало теже стање по владу. Потрошила је новце, који су били у касама а нове порезе падало је све мање. Од сада ће све мање и мање упадати нове порезе и нових регрута, јер држављани долазе све јаче до свести, те неће чинити према незаконитој и неуставној влади оно што не морају.

Види се, да држављани имају законита начина да оборе незакониту владу. И тај законити начин треба и употребити. Но

могла би та незаконита влада на незаконит начин присилити држављане, да морају плаћати порезу. То би била појачана незаконитост. Но у том случају, кад држављани неће да плаћају порезу својевољно, не вреде све егзекуције, јер где до тога дође тамо нема места, где да се држе егзекуирани предмети, а нема никога ко би те ствари купио.

Но за сад још нисмо дошли дотле. Ми смо само навели два главна средства, која су дужни држављани да употребе против незаконите и неуставне владе. То је законити отпор, због тога нико није крив, нити може бити крив.

По себи се разуме, да и ми треба да се прикључимо том законитом отпору. Ове незаконите владе хоће слободу наше домовине, хоће да сатру уставност. Истина ми смо немађарски народи били, а и данас смо, запостављени. Наш устав не изједначаје нас како би требало, наша народносна права су повређена. Па опет! Ми смо се борили и борићемо се да буда дружичје, онако како треба. Али не би било мудро, да помажемо данашњу владу, која хоће да слисти све слободе и права у нашој домовини. Ми бисмо тиме помогли да се одсече под нама грана, на којој стојимо.

У нашој кући не иде како треба. — Браћа у кој се боре Онај најстарији и одвише је приграбио за себе. Но кад наилази трећи да узме све, ми морамо против тога трећег да се сви одупремо. Јер бранимо и оно што имамо и оно што треба да добијемо.

Срби из Хрватске и Славоније, Срби из Далмације, па и Срби из Србије и Црне Горе, Босне и Херцеговине прате са великом наклоношћу ову борбу, коју је отпочела мађарска удружена опозиција против неуставности а за што ширу независност Угарске. Ми који се налазимо у сред те борбе, не можемо а да не бранимо уставност, не можемо а да и ми не затражимо независност Угарске. Не затражимо и по

могнемо. Не дао нам Бог, да будемо у служби наватка, у служби против слободе и против независности домовине.

Мучне прилике.

Београд, 8. фебруара 1906.

Прилике у народној скупштини у Србији постају сваки даном све теже и несносније. На једној страни стоје законодавна питања, државне потребе, наоружање војске, градња железнице трговачки уговори, чиновничко питање, а на другој завада и поцепаност радикалне странке. Том застрањеном поцепаношћу доведен је положај скупштински у један хорсокак, а овај постаје све ужи.

Док је та завада и поцепаност у радикалној странци типична се искључиво странке радикалне и њене унутрашње организације и кретала се у кругу странкиних питања и послова, дотле се нису осећале штетне последице њене. Али услед тога су настали и послови, који се тичу земље и државе.

Наступила је страначка искључивост: једни с другима ни пошто не пристају да раде, а свака сама за се група не може земљом да управља. Као што су старији радикали натезали и у скупштини, а и у влади исто тако данас млађи радикали муче се да наставе послове, пред којима се земља налази. Они имају тако незнатну већину, да изостанак једног јединог њиховог човека онемогућава скупштински рад.

И сад је изненадно наступило такво стање. Већина скупштинска самосталних радикала поново је доведена у питање: један посланик, Панта Туцаковић се поболое и сад ће точак скупштинског рада бити укочен, јер ће опозиција и даље терати опструкцију. — До сада је још са том безначајном већином од једног гласа радила на законодавним пословима бар једна половина Србије, а друга не; по сад је то овим изненадним случајем застало.

ПОДАСТАК.

ДАЛЕКОГЛЕД.

Јован је био омален и слабуњав човечуљак. Цео свој век је провео стојећи дању на црквеном ћошку гурећи се и стевући. Кад се смрзне, настало би га међу оним бедним кућерцима иза града, где се склањао под бакву шупу, да преноћи. За њега ни од какве важне народне важности није био ни дан, а нити ноћ. Та, он је цео свој век проводио у мраку; био је слеп. У таквом мраку живео је још од своје ране младости. Сав посао му је био, да чека на оне што иду у цркву; за тим је чешће пицао врховима од својих прстију, да позна бачени милодар. Често је слушао оне пласове, што су допирали из цркве до његових ушију, а све то још је више појачавало у њему клицу усађене богобојажливости. У њему се створио појам о Богу, као једној сили, пред којом задрхће душа човечја од страха. Много је слушао о моћи и гњеву Вишњег, а његову немилоост он је стално осећао, кад год би слушао само просјак, који су били с њиме, да говоре о томе како оунце дивно сја, или како је много лепог света међу онима, што су поред њих пролазили у цркву. Све то он није видео.

У његовом срцу била је само туга, а поред те вечите туге још и одјек црквених песама. Све ово створило је у њему неко тајанствено расположење. Тако се ето развио у њему појам о Богу, као о једној неописано силној

моћи а побожност овладава је њиме, као победоносна, неограничена мисао, која је снажно притискивала његову душу, као немилосрдни тиранин, коме је он безусловно морао бити покоран. Сметлоост и силна побожност биле су један стуб његове душе, а кукавичлук био је други. Чудан је то састав човечије душе, из слепила, вере и кукавичлука.

Стеван је, напротив, био човек весео. Ишао је право, као свећа. Очи су му биле живе. Био је протува. У своме скитању познао је бесконачност друмова; познао је појезију шума и ливада; познао је лепоту тичијег певања; познао је све чари природе. Све те ствари утецале су на њега пријатно, те све оно, што год је видео и искусио на свом дугом путу, кристалисало се у њему, као светла веселост. Бога је далеко обилазио. Држао је, да није грешан. Његова младићска бујност и веселост никако није се могла сложити с збиљом побожности. Женске су га воделе. Воделе су, да му падају у наручја, на оне његове снажне, развијене мишице. Зајутра пак, када би полазио даље, испраћале би га са сузним очима, гледајући за њим, све док им се не изгуби из вида. Стеван је имао и своје поштено занимање. Сав свој алат носио је на леђа. Имао је један велики далекоглед. Њега би метнуо на дрвене ногаре, па је тако задовољавао своју околину, показујући им небеска чуда: месец и звезде. Природне појаве нису на њега утицале. Месец, звезде гледао је као обична небеска тела, која немају ничег заједничког ни с вером, а ни с Богом. Њима се тако исто може ди-

вити, као лепом женском свету.

Те две суште противности, Јован и Стеван, једног дана састадоше се. Јован је тог вечера баш долазио с хаџијама. Било је летње доба. Повлоници стадоше на друму да се одморе. Слепац је сео на један камен, па је мумљао у себи неку молитву. Стеван је лешкао у трави. Гледао је горе. Кад је спазии Јована, а он га ослови:

— Уморио си се?

— Здраво — одговори Јован и уздахне.

— Па, шта ти плаћају за то, што идеш толико и што им певаш?

— Ништа... т. ј. за све то што се мучимо овде на земљи, платиће нам Господ на небесима

Стеван се сад подлакти, па погледе Јовану у лице.

— Ти си слеп?

— Да.

— А од кад?

— Од рођења.

Стеван опет легне на траву, па је даље гледао горе. За тим рече полако:

— Мора да је рђаво, кад је човек слеп. Је ли?

— Не знам.

— Не знаш?... Па ти не видиш месец?

— Месец? Не! Не видим ништа.

— Ни далекоглед? — запита га брзо.

Слепац се замислио. Сабрао је чело. Више се замислио, да га обузеше најразноврсније мисли. На један-пут проговори:

— Не знам ни шта је то далекоглед!

Шта сад?

Самостални радикали најзад увиђају оно, што раније нису могли да увиде: да је, бар у главним питањима и пословима неопходно потребан споразум између оба радикална крила. Тај је споразум на првом месту потребан ради саме земље, ради отаџбине. И ко то не увиђа, или је политички слеп или инадија. Листови, који су непријатељски расположени према радикалној странци уопште, сипају најгрђе погрде на најновије покушаје за савез, који би једини могао да извуче земљу из овог мучног положаја. Они нападају све те покушаје, јер знају да радикали, када се удруже, постају најмоћнија чињеница у свима државним пословима.

Али, као што раније нису пристајали самостални радикали на споразуман рад и заједничку владу, тако данас старији радикали одбијају покушаје, који се чине у смислу, да се створи савез и тиме отежавају стање у Србији.

Србија стоји пред многим значајним и судбоносним унутрашњим реформама и крупним питањима, која треба што пре решити; она стоји пред врло замагљеном будућношћу и судбоносним догађајима, који могу неочекивано да наступе и да потресу народе целе Европе — и Србија треба и једним и другим да се користи: изнутра да се препороди морално и економска сасвим ослаби, а споља да скочи у угледу и вредности, користећи се погодним приликама, које се саме тако рећи натурају. И уместо тога политика партиске искључивости, може се рећи, политика партиског ината везала је Србији и ноге и руке и она не може ни једнога корака напред да се крене.

Влада Љубомира Стојановића на првом састанку скупштинском поднеће по свој прилици оставку.

Да ли ће се после овога стање изменити и окренути на боље — не може се предвидети.

К р и з а.

Сви политички кругови тврде, да је сада наступио отворен апсолутизам. То треба разумети тако, да праве уставности није ни до сада било; а сада је отворено и јавно и бачена у страну. Једино Фејерваријева влада ни сада још не признаје, да је наступио апсолутизам, но се труди — иако увалуд — да свему даде неки вид уставности. По њој: употребљена су само оштрија средства ради мира и поретка у држави и добра народног. Влада се спрема да иде још и даље започетим путем а опозиција, у којој се данас налази скоро сва држа-

ва, даваће и надаље законити отпор и узда се, да ће се о овај скрхати апсолутизам. Најновије вести јављају, да ће у блиском времену кренути се Кошут и Апоњи на пут по Француској, Енглеској и Италији, да агитују у корист народне ствари и да уп знају и иноземство са да нашим приликама у Угарској.

Владине намере.

Полузванични листови јављају, да ће Фејервари данас, у петак, ићи у Беч ради склапања трговачких уговора са иноземством. Са доста поуздане стране пак јављају, да тај пут Фејерваријев има и друге сврхе. На јучерањем министарском савету израдили су — на изричну жељу краљеву — извештај, који ће краљу у суботу поднети Фејервари. У томе извештају су утврђени планови владини, а нарочито Криштофијеви, које влада намерава одмах да спроводи. — Поставили су одветничко одељење. Овоме је задатак да с пажњом прати све покрете у држави и да спречи, да се донесу у промет путем штампе списи, који драже и који су опасне садрже. — У извештају о новим изборима каже се, да се ови не могу наредити прејуна, у најгорем случају пре месеца маја, јер је исход истих — с погледом на урујано стање у држави — врло сумњив. Влада само у том случају узда се, да ће добити већину, ако узможе спречити агитовање опозиције, а то може само на тај начин, ако непосредно све до дана избора ускрати сваку дозволу за јавне зборове са политичким сврхама. — Сматра још за потребно, да се затворе све велике школе у Будимпешти, јер — као што стоји у извештају — „демонстрације и немири великошколске омладине непосредно су опасне по сигурност престоничних грађана“.

Њири у Бечу.

Генерал Александар Њири јуче је стигао у Беч да као краљев повереник поднесе краљу извештај о своме раду. Краљ га је још тај дан по подне примио у аудијенцију. Улога Њиријева тиме је свршена.

Оставка Поповића.

Вечерњи лист јучерањег „Фремден-блата“ јавља, да је Александар Поповић, државни тајник у министарству финансија, поднео оставку и да му је краљ већ и примио.

Забрањени зборови.

По наредби министра Криштофија свугде забрањују пријављене зборове. Сада у недељу, 12. (25.) фебруара, на много места хтели су да приреде народне зборове, на којима би посланици известили своје бира-

че о садашњим политичким приликама. До сада су забранили такви збор у Бенђешу, Коморану и Бистричкој Бањи, а свакако да ће и на другим местима бити забрањени. У одлукама, којим забрањују зборове не наводе никакве разлоге, а наглашавају, да се против тих одлука не може улагати призив.

Српски новинари мађарским.

Председник београдског удружења српских новинара у име ових отпратио је поздравни брзојав председнику мађарског новинарског удружења Евгенију Ракошију. Тај брзојав гласи: У име удружења српских новинара част ми је изјавити вам на искреније жеље у борби, коју у овом часу имате да поднесете против непријатеља, који прети слободи штампе и независности нашег народа. Реците нашој угарској сабраћи, да су српски новинари свом душом уз вас. Потпуна победа зависи од наше истрајности, наших витешких подобности и наше политике.

Чиновници пештанске жупаније.

На глас, да је наименован краљев комесар за пештанску жупанију, држали су жупанијски чиновници конференцију и решили су, да неки поднесу оставку, а неки траже мировину. — Велики део чиновника већ је поднео оставку, мировински одбор одобрио је молбе оних чиновника, који су тражили мировину. Тако ће краљев комесар, Руднаји идуће недеље ући у скоро празно жупанијско звање У молби, у којој траже чиновници, да им се одобре оставке, кажу: „Како услед пуномоћи, коју је његово царско и апостолско Величанство дало г. краљевом комесару, наш задатак, који нам одређује XXI. закон од 1886., у ствари престаје и како нам се правни делокруг оснива једино натоме законском чланку, а овај не познаје установу краљевског комесара, овим подносимо оставку на звањима, која смо имали при пештанско-пилишко-шолтско-мало кунској жупанији“. Потписали су фискал Золнаји, председник сиротињског стола Текеш, два фискала сиротињског стола, три надсолгабирова, четир солгабирова, четир подбележника и једанаест административних вежбеника. — Мировину су тражили и добили поджупан Беници, главни фискал Белаг, главни физик Хинко, подбележник Месел, шест надсолгабирова и два приседника сиротињског стола.

Вести из места и са стране.

Калуђери уче народ.

Поред све више на калуђере, ето калуђери долажу да се и они старају за народ свој — само на жалост не наши калуђери него калуђери у Србији. Из Пирота јављају београдским новинама, да су у

— Кунем ти се, видео сам! Убио ме Бог, ако лажем!

Стеван је био изван себе од љутине. Већ је више година, како има тај далекоглед, па нико није видео више, него што учи и сама наука. И гле, дође један слепац, па вели, да је видео тако што, што ни овати нису видели.

— Лажеш! — дерало се Стеван.

— Ниси видео ништа!

Слепац је мирно седео на свом месту. Сад ево једанпут није се бојао. Вера га је снажила и дала му самопоуздања, па овако рече:

— Не верујеш ми да сам видео Бога и белог голуба А што ми не верујеш?

— Не могу ти веровати!

— Не? Па ено зовни људе, па питај и њих. Ако сам лагао, уби ме. Стеван је отишао међу хришћане, па их је овако ословио:

— Овај слепац каже, да је кроз мој далекоглед видео месец и на њему св. Духа и Бога. Одите и видите, је ли лагао?

Сад су људи један за другим стали пред телескоп. Гледали су и сваки је потврдио:

— Слепац има право. Тамо је баш св. дух и Бог. Видели смо. За тим сви влекоше на траву. Прекрстише се и отежући почели су појати.

Певање проламаше ваздух и чуло се далеко у летњој ноћној тишини.

Вршац, 1905

Превео Л. Т.

— Ево, хоћеш ли да знаш? — рече му Стеван весело. Скочи с места, па је почео намештати свој далекоглед, говорећи међутим овако:

— На далекогогледу све се види сто пута веће, него што се то види слободним оком.

Ето, нпр. месец је — кад га гледамо слободним оком — толики, као један тањир. Кад га гледамо пак на далекогоглед онда се види, да има по њему брда, долина. Неки веле чак и то, да имаде на њему и људи, но њих није могуће видети ни далекогогледом.

Разумеш?

— Не!

— А што не разумеш?

— Не знам.

Два просјака стајала су један уз другога на средини бескрајности. Један није знао ништа је месец, а други знаде чак и то, шта каже о њему наука.

— А чији је месец? — питао је слепи.

— Чији? Мој, твој и свачији.

— А ја сам увек мислио да је божја.

— Може бити — рече Стеван. — Али погледај у ову цев. Ко зна, можда ћеш што и видети.

Слепац стане пред далекогоглед нагнуо је главу напред, па је гледао.

— Видиш? — питао га је Стеван.

— Видим.

— Шта?

— Месец.

— Је ли леп!

— О, како је леп!

Стеван се смеио. Није разумео, од куда овај слепац одједаред сад види месец!

— Па какав је? Шта видиш?

Слепац је говорио муцајући.

— Видим брда, врло велика брда. С брда пада вода, па све поплави... Гле, ено онде је још и један бео голуб, ено га, где лети над водом. То је онај голуб из Нојевог ковчега.

Стеван гурне слепаца у страиу, па је гледао кроз телескоп.

— Голуб? — питаше га. Где видиш ти голуба?

Слепац је седео сад на трави. Сагнуо је главу, па је рукама обухватио своја колена. Овако је говорио:

— То је био св. Дух... И Бога сам видео. Био је у белој хаљини; ишао је изнад воде и раширио руке...

— То си видео?

— Да!

Стеван се већ разгњевео.

— Лажеш! дрекнуо је на слепаца. Мислиш да сам луд?

— Не! Баш сам видео!

— Није истина!

Седми Конгрес Српских Земљорадничких Задруга, одржан 12. маја 1904. године у Токуоку, нарекао је једнодушно ово: **СРБИНЕ, НЕ ИСПУШТАЈ ЗЕМЉЕ ИЗ ШАКА**, јер је свака груда, свака бразда, сваки педаљ ерспеке земље, свака изгубљена кућица, свако напуштено кућиште ерпско, што Срби лакоиспослено из шака испуштају и странцима продају — неизмерно народни губитак, сигурна и неизбежна народна пропаст, највеће ерпско народно издајство. (Тако, и само тако изгубили смо ми Срби многа ерпска села, ерпске општине па и читаве ерпске крајеве, где се сада други шире и разумеју, а још за коју годину нити ће се знати нити спомњати да је тамо Срба било.

манастиру Сукови отворили школу за народ и отпочело је предавање уз практичан рад из плетарства, виноделиства и воћарства. Први курс је отпочео и већ се учи више младих из разних страна пиротског округа. Те све младе издржава манастир уз незнатну припомоћ министарства народне привреде, пошто је манастир врло сиромашан. Старешина манастира Теодосије је без помоћи министарства ту школу отворио, али је министарство привреде драговољно притекло у помоћ знајући да би ревностом старешине и сиромашном манастиру тешко пала ова народна школа. — Неби згорело било кад би се и наши калуђери мало привредом позабавили у месту других забављања које им никако не доликују.

Позоришна дружина у Пожези.

Пишу нам из Пожеге, да се тамо налази већ дуже времена Михајло Марковић, бивши члан београдског и загребачког позоришта, са својом дружином. У низу представа, које је приказвао, видело се да има врло добар репертоар, а исто тако и добре силе. Поред свију потешкоћа, које има да поднесе путујуће позоришно друштво, представе су бале добро посећиване и публика увек задовољна. — Лепа је била замисао Марковићева, да у Пожегу доведе на гостовање најбољу уметницу загребачког позоришта Маркизу М. Штроци, а одмах иза ње Б. Рудовића, једног од најбољих чланова београдског позоришта, те да се на тај начин одазове жељи и српске и хрватске публике. Маркиза Штроци гостовала је четири вечера, а Рудовић два. Играових двају уметника привукла је многу публику и из околице и сваког је врло одушевила. Срби у Пожези су захвалили Марковићу, што им је прибавио толико уживања, те српској публици топло препоручују њега и врату му дружицу.

Денеш у Пешти.

Пештански мађ. лист „Фигетлен Мађарорсаг“ вели да је дознао из сигурног извора да се од неколико дана опет у Пешти налази онај злогласни Мартин Денеш, бивши посланик, познат из оне срамне Куенове афере о подкупљивању и подмићивању посланика, који је због разних превара приморан био да утекне у Америку. Он је обривао бркове те веде да хоће опет да покушава са својим бившим посланичким друговима да се упусти у преговоре и разне погодбе.

Станови за раденике.

Позната је ствар да сироти раденици за своју збоју и муком заслужили новац морају да станују у нездравим и нечистим становима. Становима које су богаташи сасвим запустили, те пре личе на апсане, штале, — само не на станове. И сиротињу поред њене немаштине нарушава здравље, и влага и гад. Ових дана је у Темшвару изашло врло важно дело „о радничким становима у Темшвару“ у ком су исцрпно изнете прилике под којима раденици живе у тим становима и опис какви су ти станови. Повод за израду тога дела дала је анкета, коју је темшварска муниципија изабрала ради подизања станова за раденике у Темшвару. За решење тог питања он је проучивши темшварске станове изнео пуно предлога за радничке станове у средњим и великим градовима. За своју варош вели: 1. Варош Темшвар мора за најсиротије класе свога становништва, које нису у стању да плаћају добар стан, да сагради куће, које ће издавати под кирију и у том циљу основати „фонд за подизање радничких станова“, при чему се може апеловати и на жртве самога друштва, па као и послодавце па и државе. 2. Даље општина мора помагати тежње радничких класа, које иду на то, да дођу до бољих радничких станова и то уступањем јефтиног земљишта бесплатно и отплатом (амортизацијом) безплатно израдом планова и другима олакшицама. На једној радничкој насеобини (колонији) могли би се подизати и станови за породице, као и велике радничке куће снабдевен са библиотеком, радионицом за домаћу индустрију, забавиштем и т. д. Ови корисни предлози зацело заслужују да се што пре остваре у многим нашим градовима и варошима. Крајње је време да се држава за своје грађане сиромашне раденике и њихово здравље побрине.

Оптужени конзули.

Већ од неколико месеци траје сукоб између Румуније и Грчке. Сада је по наредби румунске владе покренута истрага против грчких конзула у Браили и Констанци и обојица су стављена под оптужбу. Против грчког конзула у Браили покренута је истрага с тога, што је — као што тврде — уништио важне списе, који јако компромитују Грке, који станују у Румунији. Ови списи били су писма угледних грчких трговаца и банкара са разним грчким друштвима са тајним смеровима, међу осталим и са друштвом „Хеленизмос“, које је основано ради потпомагања револуционарних смерова, нарочито ради потпомагања грчких чета у Македонији. У тужби се наводи и то, да је конзул у Браили

сакрио већу своту новаца, што су је скупили Грци, из Румуније делом за „Хеленизмос“, делом пак на наоружање грчких чета у Македонији. Приликом предистраге показало се, да су тужбе основане и зато су ставили конзула под оптужбу. Капфана Белиса пак, конзула у Констанци, оптужују зато, што је једном приликом, када је испратио на брод „Романију“ Грке који су се селили из Румуније, погрдним речима напао на румунског краља и румунску владу. Те грдње му је чула момчадија са брода.

Тужба против попа Гапона.

Попа Гапон, који је завео раднике у Русији, па после онако јуначки стругну оставивши раднике да гину и да их затварају — сада се показује у првој боји. Сам председник удружења руских творничарских радника износи у листу „Рус“ „дела“ Гапона. Тако је између осталог Гапон из револуционарног фонда, који броји око 30 хиљада рубаља, предао одбору само 7 хиљада, а остало понео и употребио на своје личне сврхе.

Трострука свадба.

Прошле недеље у општини Верецу прославили су врло занимљиву светковину у једној породици. Поседник Фрања Бодо и жена му Ружа славили су „златне“ сватове; син им Стеван Бодо са својом женом Каролином славио је „сребрне“ сватове; а после ових унука, односно кћи им Марија Бодо венчала се са ондашњим поседником Михајлом Пајжом. Сва три обреда обавио је свештеник из Клуџа, Фрања Бодо, унук, син и брат. После свечаности наравно да је дошла богата гозба.

З а б а в е.

— У Ковину приређују на покладе ондашњи дилетанти Стеријину шљивицу: „Зла жена“ у корист оснивања срп. знатлијске читаонице.

— У Земуну приређује срп. прав. знат. певачка задруга у Земуну на покладе народну забаву с дилетантском представом: „Пријатељи“ од Л. Лазаревића.

— Српска црквена певачка дружина у Митровици приређује концерт са играњем под управом свога хороваће г. П. Кранчевића уз пријатељско суделовање г-ђе М. Изковићеве и г-ђе Д. пл. Јовановићеве у недељу 12. (25.) фебруара 1906. у позоришној дворани „Српског Дома“, на концерту свираће војна музика ц. и кр. 70. пешачке пуковније.

Брзојави „Застави“.

Сваки 10. фебруара.

К р и з а.

Вудинешта. Потврђено је, да народни зборови, заказани за недељу, неће се одржати.

Глас, да ће Косић и Апоњи предузети агитациони пут по иностранству, није потврђен.

Марочко питање.

Берлин. Намарочкој конференцији прилике су непромењено критичне.

Изборна реформа у Аустрији.

Веч. Влада је поднела данас законске предлоге о опћем равноправном бирачком праву. Нова посланичка кућа имаће 455 посланика, од ових би било 205 немачки мандати.

Прилике у Русији.

Петроград. Цар је усвојио општу ђумручку тарифу за европску трговину. Тарифа ступа у живот 1. марта. — Ковачка регемента „Уруп“ предала се, кад су је друге трупе опколеле.

Рига. Наоружана гомила напала је железничку станицу Сашево и опљачкала је.

П Р И Ш О С Л А Н О *).

Господину

ЧЕДОМИРУ ЧАКРИ

опћ. привременом бљежнику

у Каменици.

Патечај за избор опћинског бљежника расписан је, област је задовољна законом а избор је можно на прагу.

Покушао сам на више места да се једном мирним путем среде одношаји у нашој општини, а у-

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво ни у ком погледу.

блажи нерасположај и узрујаност, која постоји овде. Опћински начелник Тодор Ранин тумачи је мој поступак по све противно, као да ја тиме хоћу да избегнем одговор Ваш на мој отворени лист, пак ме је у читаоници — у мало више него напитом стању — дрско и протачки напао, а том приликом не само да ме је вређао него ме је изавао и нагонио на овај други лист и кад баш не може да буде без тога, нека буде, а ево пак читајте.

Пронео се глас, да сте код „Рипарије“ у иначе лепом друштву, где је био и један професор из Новог Сада, гадно нападали ратарски сталез — или какс га ви радо крстите — паоре. Он је за Вас гадао, Ви га мрзите и нетрпите. Нисам у то веровао све дотле, док нисам слушао те речи из уста једног присутног члана тог друштва.

Из једне друге биртије пронео се такођер ружан глас, да сте неморално и гадно избацили једну псовку о Каменчанима а да их Ви и нетребате. Псовка је ружне нарави и није за јавност. Нисам ни у то веровао, док ми о томе није приповедао један од старијих и иначе угледних чланова наше општине, а навео ми је и извор, из којег је то сазнао.

Ви не поштујете ни светињу опћинске писарне, не бирате изразе, а како је тек гадао онај израз против једног службеника. Пристојности ради не могу га изнети на јавност.

А шта да каже свет о оном Вашем скарадном, неморалном и саблажњивом чину и поступку у писарни, та то не би било ни за свињца, а не за светињу писарне, а ни један наш писар не би то у писарни чинио. И сувише је гадна ствар и није за јавност.

Хоћете ли доказа, изволите само, ја ћу све особе именовати а оне то не могу опорећи, јер су све изјавиле пред даљим сведоцима, а овде је све то добро познато.

Ви сте јунак садашњости, по несрећи сте наш кандидат за бљежника, због Вас је нерасположење, узрујаност и мржња међу нама, пак Вас позивам оперите се до избора. Ви морате чисто, јасно и стварно доказати и побити тачку по тачку све оно што је против Вас наведено у првом и у овом другом писму. Ви морате доказати, да су сведоци неистину говорили или да они сами признају, да то све није истина, него да су Вас злонамерно хтели клеветати. Кад се оперете ја ћу први гласати за Вас и радо ћу Вам дати одговора и преко мога обичаја на све нападаје на моју особу и моју давнашњу прошлост, коју Ви тако нападате. Но ако се темељито не оперете, нећете ни Ви ни ваши пријатељи добити ни једно ни друго. Које се пак ја не свиђам, нека ме не бира или још више, нека ме отпусти из службе, а какав сам овде за ових тринаест, четрнаест година, то сте видели из мога пунога потписа на првом писму јер сам то хотимице и за Вашу љубав, учинио и онако се потписао.

Речено Вам је, да сте за нашу општину неспремни, да тешко вређате правила пристојности и морала; добачено Вам је да сте тешко повредили остветљивост ратарског сталеза, коме данас сви боље образовани људи пружају руку, јер тај сталез а ако из опанка и ако је ово најпростија обућа — обува многе и многе у лаковане ципеле, он многе и многе облачи у клас и фрак, највише даје на школе и прве допринаша највише на одржавање државног сустанова, а Ви по изјавама сведока тако гадно вређате тај ратарски сталез. Наш земљорадник не треба да се стиди свога сталеза, а треба сваког свога члана, да презире, који хоће силовом да се опанак попаучи, јер такви чланови хоће са неке уображене висине и господотва да забораве на своју пређашњу браћу, хоће да их презру, а по који пут неће ни Бога да назову своје брату и пријатељу.

После свега овог питај ја Вас, имате ли Ви образа да захтевате да Вас наши паори и њихови пријатељи бирају за опћ. бљежника?

И опет Вам довикујем: Узмите тврду четку и јак цеф пак се до избора перите. Ви морате изаћи пред опћинско заступство чист и опран, јер иначе по правилима најобичније пристојности Ви не би смели ни поднати молбе.

Гавра Костић.

Т р г о в и н а.

НОВИ САД, 23. фебруара 1906. године.

Шеница прве кавоће 16 к. 20 п. до 16 к. 40 п.
Шеница нова — к. — п. до — к. — п.
Шеница средња 16 к. — п. до — к. — п.
Шеница лакша 15 к. 60 п. до 15 к. 80 п.от.
Наполица — кр. — пот. до — кр. — пот.
Јечам нови 15 круна — пот. до 15 кр. 20 пот.
Зоб 14 кр. 20 пот. до 14 кр. 40 пот.
Кукуруз у зрну н. 13 кр. 20 п. до 13 кр. 40 п.
Кукуруз у клин. — кр. — п. до — кр. — пот.
Маст 148 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина 148 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина нажена 148 кр. — п. до — кр. — п.

Свињи угојени тешки 98 до 100 пот.

Свињи средњи . . . 94 до 96 „

Свињи лаки . . . 90 до 92 „

живе мере.

Теопи 84 п. до 88 пот. по кили

Јагавци 92 к. до 100 к. по цару

Овци — кр. до — кр. по цару.

све од 100 кила

